

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 2025-2026

3 NOVEMBER 2025

**Voorstel van resolutie tot onmiddellijke
vrijlating van schrijver Boualem Sansal**

**TEKST AANGENOMEN
DOOR DE COMMISSIE VOOR DE
INSTITUTIONELE AANGELEGENHEDEN**

Zie:
Documenten van de Senaat:
8-155 – 2024/2025:
Nr. 1: Voorstel van resolutie.

8-155 – 2025/2026:
Nr. 2: Amendementen.
Nr. 3: Verslag.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2025-2026

3 NOVEMBRE 2025

**Proposition de résolution visant à exiger la
libération immédiate de l'écrivain Boualem
Sansal**

**TEXTE ADOPTÉ
PAR LA COMMISSION DES
AFFAIRES INSTITUTIONNELLES**

Voir:
Documents du Sénat:
8-155 – 2024/2025:
N° 1: Proposition de résolution.

8-155 – 2025/2026:
N° 2: Amendements.
N° 3: Rapport.

De Senaat,

A. gelet op de Universele Verklaring van de rechten van de mens;

B. gelet op het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten;

C. gelet op het Afrikaans Handvest van de rechten van de mens en de volkeren;

D. overwegende dat de vrijheid van mening en meningsuiting fundamentele rechten zijn die in bovengenoemde teksten zijn vastgelegd, en dat Algerije deze instrumenten heeft geratificeerd, waardoor het verplicht is de vrijheid van meningsuiting en een eerlijk proces te waarborgen en willekeurige opsluiting te verbieden;

E. gelet op artikel 40 van de Algerijnse Grondwet, dat elke vorm van fysiek of moreel geweld of aantasting van de waardigheid verbiedt, elke wrede, onmenselijke of vernederende behandeling veroordeelt en ook de onschendbaarheid van de menselijke persoon door de Algerijnse Staat garandeert;

F. gelet op artikel 42 van de Algerijnse Grondwet, waarin de onschendbaarheid van de gewetensvrijheid en van de vrijheid van mening zijn vastgelegd;

G. gelet op de artikelen 48 en 50 van de Algerijnse Grondwet, waarin de vrijheid van meningsuiting en de persvrijheid worden erkend en elke vorm van censuur wordt verboden;

H. gelet op de resolutie van het Europees Parlement over de zaak van Boualem Sansal in Algerije, aangenomen op 23 januari 2025 (doc. Europees Parlement, nr. 2025/2512(RSP) – P10_TA(2025)0005), waarin wordt opgeroepen tot de onmiddellijke en onvoorwaardelijke vrijlating van Boualem Sansal en waarin het gebruik van strafrechtelijke bepalingen om kritische stemmen te onderdrukken wordt veroordeeld;

I. gelet op de talloze eerdere resoluties van het Europees Parlement over de rechten en vrijheden in Algerije (doc. Europees Parlement, nrs. 2023/2661 [RSP], 2021/2055 [INI], 2020/2880 [RSP], 2019/2927 [RSP], 2018/2160 [INI] en 2015/2665 [RSP]);

J. gelet op de positie van Algerije op de wereldindex voor persvrijheid van Reporters zonder grenzen, waar het land in 2025 op de 126^e plaats (van de 180) gerangschikt staat;

Le Sénat,

A. vu la Déclaration universelle des droits de l’homme;

B. vu le Pacte international relatif aux droits civils et politiques;

C. vu la Charte africaine des droits de l’homme et des peuples;

D. considérant la liberté d’opinion et d’expression, droits fondamentaux consacrés par les textes précités, et la ratification de ces instruments par l’Algérie qui l’obligent à garantir la liberté d’expression et un procès équitable et à interdire des détentions arbitraires;

E. vu l’article 40 de la Constitution de l’Algérie qui proscrit toute forme de violence physique ou morale ou d’atteinte à la dignité, qui dénonce tout traitement cruel, inhumain ou dégradant, et qui garantit aussi l’inviolabilité de la personne humaine par l’État algérien;

F. vu l’article 42 de la Constitution de l’Algérie qui consacre l’inviolabilité de la liberté de conscience et de la liberté d’opinion;

G. vu les articles 48 et 50 de la Constitution de l’Algérie qui reconnaissent la liberté d’expression et la liberté de la presse et proscrivent toute forme de censure;

H. vu la résolution du Parlement européen sur le cas de Boualem Sansal en Algérie, adoptée le 23 janvier 2025 (doc. Parlement européen, n° 2025/2512(RSP) – P10_TA(2025)0005), appelant à la libération immédiate et inconditionnelle de Boualem Sansal et dénonçant l’usage de dispositions pénales pour réprimer les voix critiques;

I. vu les nombreuses résolutions précédentes du Parlement européen concernant les droits et libertés en Algérie (doc. Parlement européen, n°s 2023/2661 [RSP], 2021/2055 [INI], 2020/2880 [RSP], 2019/2927 [RSP], 2018/2160 [INI] et 2015/2665 [RSP]);

J. considérant la place de l’Algérie dans l’indice mondial de la liberté de la presse de Reporters sans frontières, classée, en 2025, 126^e (sur 180);

K. gelet op de bezorgdheid die België heeft geuit binnen de Mensenrechtenraad van de Verenigde Naties tijdens de laatste universele periodieke evaluatie van Algerije in mei 2025;

L. gelet op de aankondiging van de Europese Unie in juni 2025 om haar samenwerkingsprogramma's met Algerije te herzien in het licht van deze ernstige schendingen van de mensenrechten;

M. gelet op de verklaring van de minister van Buitenlandse Zaken van 26 februari 2025, in de commissie voor Buitenlandse Betrekkingen van de Kamer van volksvertegenwoordigers, dat «België (...) het principe van de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht [respecteert] en de heer Sansal (...) een onpartijdig, eerlijk en rechtvaardig proces [moet] krijgen», alsook dat België deze principes en die in verband met de mensenrechten «in al [zijn] bilaterale betrekkingen in herinnering [zal] brengen»;

N. gelet op de resolutie betreffende de onmiddellijk en onvoorwaardelijke vrijlating van de heer Boualem Sansal, aangenomen door de Kamer van volksvertegenwoordigers op 17 juli 2025 (doc. Kamer, nr. 56 0930/005);

O. gelet op de arrestatie van Boualem Sansal in Algiers op 16 november 2024, zijn veroordeling in eerste aanleg op 27 maart 2025 tot vijf jaar gevangenisstraf, en de bevestiging daarvan op 1 juli 2025, in een context die ernstige vragen oproept over de eerbiediging van de waarborgen van een eerlijk proces;

P. overwegende dat de heer Boualem Sansal, tachtig jaar oud, al maandenlang geen contact heeft met zijn familie, zijn naasten en zijn vertrouwde omgeving; tevens overwegende dat de verlenging van zijn detentie ernstige bezorgdheid oproept over het behoud van zijn fysieke integriteit; en ten slotte gelet op de open brief die zijn dochters op 15 april 2025 hebben gepubliceerd, waarin zij publiekelijk hun ernstige ongerustheid uiten over de situatie van afzondering, ziekte en toenemende kwetsbaarheid waarin hun vader verkeert;

Q. overwegende dat Boualem Sansal in de eerste dagen van zijn detentie geen toegang had tot een advocaat en dat hij in hoger beroep is verschenen zonder bijstand van zijn raadsman;

R. overwegende dat Algerije in 2023 drie mediawetten heeft aangenomen die door tal van niet-gouvernementele organisaties als repressief zijn aangemerkt, namelijk de organieke wet inzake informatie, de wet inzake de

K. considérant la préoccupation exprimée par la Belgique au sein du Conseil des droits de l'homme des Nations unies lors du dernier examen périodique universel sur l'Algérie en mai 2025;

L. considérant l'annonce en juin 2025 par l'Union européenne du réexamen de ses programmes de coopération avec l'Algérie à la lumière de ces graves violations des droits humains;

M. considérant les propos du ministre des Affaires étrangères le 26 février 2025 en commission des Relations extérieures à la Chambre des représentants selon lesquels: «La Belgique respecte le principe de l'indépendance de la Justice et le procès de M. Boualem Sansal devra être impartial, juste et équitable. Nous continuerons de rappeler l'importance du respect de ces principes ainsi que ceux des droits humains dans le cadre de toutes nos relations bilatérales.»;

N. vu la résolution appelant à la libération immédiate et inconditionnelle de M. Boualem Sansal, adoptée par la Chambre des représentants le 17 juillet 2025 (doc. Chambre, n° 56 0930/005);

O. considérant l'arrestation de Boualem Sansal à Alger le 16 novembre 2024, sa condamnation en première instance le 27 mars 2025 à cinq ans de prison, et la confirmation de celle-ci le 1^{er} juillet 2025, dans un contexte soulevant des interrogations sérieuses quant au respect des garanties d'un procès équitable;

P. considérant le fait que M. Boualem Sansal, âgé de quatre-vingts ans, est, depuis plusieurs mois, privé de la présence de sa famille, de ses proches et de ses repères habituels; considérant aussi la prolongation de sa détention qui fait naître de graves préoccupations quant à la préservation de son intégrité physique; considérant enfin la lettre ouverte publiée par ses filles le 15 avril 2025, dans laquelle elles expriment publiquement leur vive inquiétude en décrivant une situation d'isolement, de maladie et de vulnérabilité croissante;

Q. considérant l'absence de consultation d'un avocat par Boualem Sansal dans les premiers jours de sa détention et sa comparution en appel sans son conseil;

R. considérant l'adoption par l'Algérie, en 2023, de trois lois sur les médias, dénoncées comme répressives par de nombreuses organisations non gouvernementales: la loi organique sur l'information, la loi relative à la

geschreven en elektronische pers en de wet inzake audiovisuele activiteiten;

S. gelet op artikel 87*bis* van het Algerijnse Strafwetboek, dat een ruime definitie van «terrorisme» hanteert en geregeld wordt gebruikt tegen activisten, journalisten en mensenrechtenverdedigers, wat bijdraagt tot een klimaat van intimidatie;

T. overwegende dat volgens cijfers van mensenrechtenactivisten in Algerije momenteel tweehonderdvijftien personen in Algerije als «gewetensgevangenen» worden vastgehouden;

U. gelet ten slotte op de achteruitgang van de vrijheden in Algerije, waarvan de situatie van Boualem Sansal een emblematisch voorbeeld is en die een gecoördineerde mobilisatie bij de bevoegde instanties vereist om zijn vrijlating te verkrijgen en om de daadwerkelijke eerbiediging van de mensenrechten, de vrijheid van meningsuiting en de persvrijheid te bevorderen,

1) veroordeelt met de grootste stelligheid de arrestatie, detentie en veroordeling van Boualem Sansal, die een flagrante schending vormen van de mensenrechten en van de internationale verplichtingen van Algerije;

2) eist zijn onmiddellijke en onvoorwaardelijke vrijlating alsook onmiddellijke toegang tot passende medische zorg, zijn naasten en een advocaat van zijn keuze;

3) veroordeelt de onmenselijke en vernederende omstandigheden waarin hij wordt vastgehouden en die zijn leven in gevaar brengen;

4) veroordeelt de intimidatiepraktijken van het Algerijnse regime, die onverenigbaar zijn met de eerbiediging van de vrijheid van meningsuiting en de persvrijheid;

5) roept de federale regering en de deelstaten op om alle Europese, internationale en bilaterale instanties aan te spreken om de vrijheid van meningsuiting in Algerije te verdedigen en de vrijlating van Boualem Sansal kracht bij te zetten;

6) pleit voor een absolute en onvoorwaardelijke eerbiediging van de vrijheid van meningsuiting en de persvrijheid in Algerije en wereldwijd;

presse écrite et électronique et la loi relative à l'activité audiovisuelle;

S. vu l'article 87*bis* du Code pénal algérien, à la définition large du «terrorisme», régulièrement mobilisé contre des militants, journalistes et défenseurs des droits humains, contribuant à un climat d'intimidation;

T. considérant les deux cent quinze personnes aujourd'hui détenues en Algérie comme «prisonniers d'opinion», selon les chiffres des défenseurs des droits de l'homme en Algérie;

U. considérant enfin le recul des libertés en Algérie dont la situation de Boualem Sansal est emblématique et qui appelle à une mobilisation coordonnée auprès des instances compétentes afin d'obtenir sa libération et de promouvoir le respect effectif des droits humains, de la liberté d'expression et de la liberté de la presse,

1) condamne avec la plus grande fermeté l'arrestation, la détention et la condamnation de Boualem Sansal, qui constituent une violation manifeste des droits humains et des engagements internationaux de l'Algérie;

2) exige sa libération immédiate et inconditionnelle, ainsi que l'accès sans délai aux soins médicaux appropriés, à ses proches et à l'avocat de son choix;

3) dénonce les conditions de détention inhumaines et dégradantes qui mettent sa vie en danger;

4) dénonce les pratiques d'intimidation exercées par le régime algérien, incompatibles avec le respect de la liberté d'expression et de la liberté de la presse;

5) invite le gouvernement fédéral et les entités fédérées à saisir toutes les instances européennes, internationales et bilatérales afin de défendre la liberté d'expression en Algérie et de soutenir la libération de Boualem Sansal;

6) plaide pour un respect absolu et inconditionnel de la liberté d'expression et de la liberté de la presse en Algérie et de façon universelle;

7) beveelt aan dat onafhankelijke waarnemers en niet-gouvernementele organisaties (ngo's) toestemming krijgen om voortdurend toe te zien op de gezondheidstoestand, de detentieomstandigheden en de eerbiediging van de fundamentele rechten van gewetensgevangenen in Algerije.

7) recommande que des observateurs indépendants et des organisations non gouvernementales (ONG) soient autorisés à suivre en continu l'état de santé, les conditions de détention et le respect des droits fondamentaux des prisonniers d'opinion en Algérie.